

# RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1939.

Andra kammaren.

Nr 17.

Lördagen den 11 november.

Kl. 4 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 4 innevarande november.

§ 2.

Herr statsrådet *Wigforss* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner: nr 69, med förslag till lag om utbetalande av krigsriskersättning till sjömän; nr 70, med förslag till anläggande av ett tackjärnverk i Norrbotten; nr 71, angående anslag till en anläggning för torvbriketttillverkning; och nr 72, angående avlöningsförmåner till viss civil personal i statens och kommuns tjänst under tjänstledighet på grund av inkallelse till militär tjänstgöring i anledning av anbefalld förstärkt försvarsberedskap, m. m.

Dessa propositioner bordlades.

§ 3.

Ordet lämnades på begäran till

*Interpellation.*

Herr **Pettersson** i Dahl, som anförde: Herr talman! I statsverkspropositionen till årets lagtima riksdag upptogs anslag för främjande av landsbygdens elektrifiering liksom för undersökningar, avseende samma ändamål. Vederbörande departementschef framhåller i samband härmed den stora betydelse en fortsatt elektrifiering har för därav berörda bygder, särskilt när det gäller förbättrade försörjningsmöjligheter. Framställningarna ha bifallits av riksdagen.

Jämte andra ledamöter av riksdagen väckte jag även motion — II: 339, I: 223 — om ytterligare underlättande av tillgången till elektrisk kraft för landsbygdens folk. I sitt utlåtande med anledning härav hänvisade utskottet till riksdagens godkännande av efter framställning av 1933 års riksdag utarbetade riktlinjer. Ävenså framhölls, att statsmakterna önskade underlätta detta arbete, samt uttalades förväntningar, att de i motionen anförda synpunkterna därvid skulle beaktas. Detta utskottets utlåtande vann riksdagens godkännande. Statsmakternas livliga önskan att främja elektrifieringen på landsbygden är sålunda fastslagen. Med så mycket större beklämning ser man därför tendenser på sina håll att beröva bygderna en elektrifiering, som redan ställts i utsikt.

Ett dylikt slag har nyligen bland andra drabbat befolkningen i Gällareds socken, Hallands län, och det är mig angeläget att fästa uppmärksamheten därpå. I ungefär tre års tid har man inom denna socken strävat efter att få elektrifiering genomförd. Genom utbyggande av Skogsforsens vattenfall inom socknen har kraft därtill beretts, som det vill synas att sockenborna skulle ha särskild rätt att komma i åtnjutande av. I december förra året

*Andra kammarens protokoll vid urtima riksdagen 1939. Nr 17.*

1

*Interpellation.* (Forts.)  
 slutfördes förberedelserna och försöksteckningen härför. Först i augusti i år fann vederbörande kraftbolag för gott att offerera elektrisk kraft. Erbjudandet härom gjordes under förutsättning av anslutning från 80 procent av i försöksteckningen angivna abonnenter. Då hundraprocentig anslutning från abonnenternas sida ernåddes och det uttryckligen angavs, att överenskommelsen under sådana förhållanden är bindande, synes detta även böra gälla för det offererande bolagets del. Under hänvisning till rådande kopparbrist har bolaget emellertid nekat att fullgöra avtalet. Vidare har bolaget låtit förstå, att elektrifiering möjligen kan komma till stånd under förutsättning att anslutningsavgifterna höjas med hänsyn till inträffad fördyring. Under sådana förhållanden synes den föreburna kopparbristen icke vara absolut. Då som nyss nämndes den elektriska kraften skulle hämtas från en kraftkälla inom området, borde heller icke åtgången på koppar för ledningar o. s. v. bli särskilt stor.

Med hänsyn till den hållning statsmakterna intagit i fråga om landsbygdens elektrifiering och som ovan berörts förefaller det anmärkningsvärt, att bolaget i brev till intressenterna ansett sig kunna meddela, att statliga myndigheter bestämt uttalat att elektrifiering i glest bebodda trakter ej kan ifrågasättas. Det är emellertid en fråga om uppenbar rättvisa och billighet, att man icke sviker en ortsbefolkning länge närda förhoppningar eller genom ytterligare förhållande av elektrifieringen utsätter den för en allt mera stegrad fördyring av kostnaderna härför.

Under hänvisning till vad som anförts ber jag att till statsrådet och chefen för handelsdepartementet få rikta följande frågor:

Är uppgiften riktig, att statliga myndigheter uttalat, att elektrifiering av bygder, sådana som det här gäller, för närvarande ej kan ifrågasättas?

Berättigar gällande rätt en distributionsförening att göra anspråk på elektrisk energi av det kraftbolag, som inom vederbörande område handhar leverans av elektrisk kraft?

Är statsrådet villig stödja strävandena inom såväl denna socken som andra bygder, där förhållandena äro likartade, att snarast möjligt och på avtalade villkor få elektrifieringen genomförd?

Denna anhållan bordlades.

#### § 4.

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna protokoll:

*Protokoll, hållet vid sammanträde med herr talmannen i riksdagens andra kammare och de kammarens ledamöter, som blivit utsedda att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning den 8 november 1939.*

S. D. Anmälades att vaktmästaren J. A. H. Sundell, vilken inkallats till militär tjänstgöring i anledning av den förstärkta försvarsberedskapen, anhållit om tjänstledighet från sin vaktmästarebefattning under 42 dagar från och med den 12 innevarande månad.

Sundells anhållan bifölls; och förordnades K. J. E. Ekberg att fullgöra Sundells åligganden under tiden från och med den 12 i denna månad till och med den 23 nästkommande december eller, därest riksdagen komme att avslutas före sistnämnda dag, till och med dagen för riksdagens avslutande.

Sekreteraren anmälde, att förste kanslisten N. G. H. Liliequist, vilken den

11 september 1939 beviljats tjänstledighet från förste kanslistbefattningen för fullgörande av honom såsom reservofficer åliggande militär tjänstgöring under tiden den 11—den 21 berörda september, av sin militära tjänstgöring hindrats inställa sig till tjänstgöring såsom förste kanslist förr än den 1 oktober 1939 samt att herr talmannen till hans vikarie under tiden den 22—den 30 september 1939 utsett f. d. sekreteraren O. M. F. Seth.

Vad sålunda förekommit godkändes.

Är och dag som ovan.

In fidem  
Sune Norrman.

### § 5.

Till bordläggning anmäldes:

konstitutionsutskottets utlåtande, nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning med särskilda bestämmelser angående indrivning av utskylder hos vissa skattskyldiga, m. m., i vad propositionen hänvisats till konstitutionsutskottet;

första särskilda utskottets utlåtanden:

nr 38, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bemyndigande att träffa vissa avtal rörande produktion av sulfitsprit m. m., jämte i ämnet väckta motioner;

nr 39, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beviljande av lån till Hissmofors aktiebolag;

nr 40, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrade grunder i vissa fall för värnpliktigas avlöning; och

nr 41, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 5 § 1 och 5 mom. samt 7 § avlöningsreglementet den 15 juni 1939 (nr 278) för personal vid försvarsväsendet under krigstjänstgöring (krigsavlöningsreglementet); samt

andra särskilda utskottets utlåtande, nr 27, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning med särskilda bestämmelser angående indrivning av utskylder hos vissa skattskyldiga, m. m., utom såvitt angår två vid propositionen fogade lagförslag.

### § 6.

Anmäldes och godkändes första särskilda utskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 56, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel för uppförande av nybyggnad för luftförsvarscentral m. m.;

nr 57, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående gäldandet av kostnader för utmärkande av vissa skyddsområden;

nr 58, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överskridande av viss delpost i den för luftskyddsinspektionen fastställda avlöningsstaten; och

nr 59, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag till enskilda järnvägar för anordnande av vissa skyddsrum.

### § 7.

Justerades ett protokollsutdrag.

## § 8.

Herr *Carlström* avlämnade en av honom *m. fl.* undertecknad motion, nr 24, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 66, angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område.

Denna motion bordlades.

## § 9.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Johansson</i> i Tväråselet	under 5 dagar fr. o. m. den 10 nov.,
› <i>Gustafsson</i> i Lekåsa	› 8 » » » 10 »
› <i>Lithander</i>	› 4 » » » 11 »
› <i>Rosander</i>	› den 15 nov.,
› <i>Lindberg</i> i Umeå	› 5 dagar fr. o. m. den 15 nov. och
› <i>Pettersson</i> i Hällbacken	› 3 » » » 14 » .

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 4.14 e. m.

In fidem  
*Sune Norrman.*